

at han ikke havde brudt nogen Aftale. Den ærede Minister misforſtaar mig. Nu dækker Ministeren ſig bag Provijoriet, der betyder: gjør hvad Du vil, og ſaa behøver Ministeren ikke at gjøre Aftale. Før derimod, da der ſtad et Bølværk lveien, da Loven var et Bølværk, da var man nødt til at komme overens, og da blev der Aftale. Det var Meningen med det, jeg udtalte. Udgiften vilde ikke blive 300,000 Kr., ſagde Ministeren. Jeg tager Ministeren paa Ordet. Han har ſagt, at det vilde blive 200,000 Kr. eller 225,000 Kr. De, der kommer efter os og læſe denne Diſput mellem den ærede Miniſter og mig, ville alſaa huſte paa, at Miniſteren har ſagt os, at Landbohøiſkolen ikke vil koſte Staten mere end 225,000 Kr. Jeg ſiger, at 300,000 Kr. ville ikke forſlaa. Jeg nævnedes nemlig Renten med ... (Indenrigsminiſteren: Naa!) Ja, efter de Regler her, men den ærede Miniſter ſkal ikke blive forundret over det. Der er her Tale om et Tilſkud af en Million eller 1,100,000; — lad det kun være en Takſe, ſaa er der jo dog Ingen, der kan indeſtaa for, at det ikke pluſ de 830,000 Kr., ſom foreligge ved Beregningen, bliver 1,100,000, naar Forſøglaboratorium og andet Saadant medtages. Jeg vilde være glad ved, om vi ſlap med 1 Million til den nye Landbohøiſkole, men der er da yderligere 40,000 Kr. aarlig. Jeg ſiger derfor: Slippe vi med 300,000 Kr., ſaa er det godt. Men man maa huſte paa, at der jo ligger en Landbohøiſkole og ſaa og ſaa mange Marker; det er ogſaa en Udgift. Jeg ſtullede denne Udgift til Landbohøiſkolen i Forhold til Udgifterne til de andre Skoler. Jeg kan godt ſlaa Noget af paa mine 300,000 Kr., naar man ſaa ogſaa vil bevilge Bolig, Bygninger og Apparater til de mindre Landbrukskoler. Naar man vil ſtulle dem i ſamme Belyſning og behandle dem efter ſamme Regler, naar Miniſteren vil gaa ind paa at beregne Udgifterne til diſe i Forhold til, hvad Landbohøiſkolen efter Budgettet med Værdier og Rente vil koſte, ſaa vil jeg være villig til efter forſtandige, humane og upartiſte Regler at ſtaffe fordele et Tilſkud paa 200,000 Kr. til Emaafolks Landbruksunderviſning. Og ſaa ſtulle jeg for mit Bedkommende ikke ſtulle ſtore Fordringer, ſaa kunde de Andre, der kom efter mig, ſtulle ſaadanne. Derfor er jeg ikke enig med Miniſteren om de 300,000 Kr. Det glædede mig overordentlig, at den ærede Miniſter ſagde, at mine Ideer kunde være gode nok i og for ſig; det er et Studſmaal, jeg er overordentlig glad ved. Selv om det er en trang Tid for de gode Ideers Vægt, ſaa haaber man dog paa Fremtiden ſelv

under de graa Haar. — Denne Lovtale over Kjøbenhavnſ mageløſe aandelig befrugtende Indflydelse paa de unge Menneſter, ſom gaa paa Landbohøiſkolen, fremfor den, hvorunder de vilde leve, hvis de ſit denne Underviſning andet Steds, tror jeg, er bajeſet paa en fuldſtændig Overdrivelse. Vi maatte jo Allesammen her være blevne rene Engle, vi ſom have levet ſaa mange Aar i Kjøbenhavn, derſom det er ſandt, at Kjøbenhavnſluften, hvortil jo for os kommer frit Theater og meget Andet, ſom de unge Menneſter ikke have Udgang til — af Mangel paa Penge, havde denne befrugtende aandelige Indflydelse. Efter Høires Studſmaal ſynes man næſten at ſtulle tro, at Kjøbenhavnſluften netop har en helt modsat Indflydelse. Nu kommer diſe unge Menneſter her ind uden Fordannelse. Miniſteren forlanger ingen Fordannelse, ſom f. Ex. Preliminærexamen, han forlanger Intet. Og paa 20 Maanedes ſaae de Navn af Kandidater. Enhver Bondſøn — det forlanges ikke en Gang, at han ſkal kunne ſkrive korrekt (Indenrigsminiſteren: Jo.) — ja, det er ſaa ſom ſaa — bliver ved et ſaadant almindeligt Studium paa 20 Maanedes Kandidat, og tro ſaa ærede Medlemmer, at det er paa Grund af det frugtbringende Kjøbenhavnſophold, det ſker, medens det ikke vilde være ſket, om Underviſningen var foregaaet paa en Herregaard ved Aarhus eller et andet Sted? Jeg tror ikke et Ord paa det. Vi ſtulle ud af diſe Foreſtillinger om Kjøbenhavnſlivets aandelig befrugtende Indflydelse. Det ſtulle være bedre at blive Dyrklæge her eller Landinſpektør eller maatte endog at blive Forſtkandidat her, hvor der ingen Træer er, end om man blev det fra en Skole, der laa omgivet af Skove! Jeg forſtaar det ikke. Jeg forſtaar ikke, at man, naar man anvender 2—3 eller 4 Aar af ſit Liv til virkelig Jagſtudium, hvor hele Ens Sind og Tanke er optagen deraf, og hvortil man ellers ſærlig er anlagt, at man ſaa ikke ſtulle kunne gjøre det med ligeſaa ſtort Udbytte, naar man arbejder under rolige Forhold, hvor man er fri for uheldige Udſpredder. Jeg gaar ikke ind paa den Betragtning. Det kan gjerne være, at man for 30 Aar ſiden kunde ſaae Folk til at tro den Slags Ting om Kjøbenhavn, nu kan man det ikke længer; i den Henſeende er Glandſen gaaet af Kjøbenhavnſlivet. Jeg tror tværtimod, at hele Virksomheden fra denne Side betragtet, ſom det ærede Medlem fra Veile Amts 3die Valgtreds (Falkenſtjerne) betragtede den fra, i Retning af, at kunne gjøre noget rent Menneſkeligt for Eleverne, langt lettere vil kunne ſke, hvis den Skole laa